

دانشنامهٔ بازارهای مالی بین‌الملل

ترجمه و تدوین:

زهرا اسدیان

فرشاد خشنود

فهرست مطالب

۱۳	 مقدمه
۱۷	 فصل اول: شاخص‌های اقتصادی
۱۹	 تولید ناخالص داخلی (GDP)
۱۹	 ۱- تولید ناخالص داخلی چیست؟
۲۲	 ۲- انواع تولید ناخالص داخلی
۲۴	 ۳- سیستم حساب‌های ملی
۲۵	 ۴- چگونگی اثرگذاری اخبار تولید ناخالص داخلی / ملی بر بازارها
۲۷	 شاخص بهای مصرف‌کننده (CPI)
۲۷	 ۱- شاخص بهای مصرف‌کننده اصلی چیست؟
۲۸	 ۲- چگونگی اثرگذاری اخبار شاخص بهای مصرف‌کننده بر بازار
۲۹	 گزارش‌های اشتغال
۳۰	 ۱- چگونگی اثرگذاری گزارش‌های اشتغال بر بازار
۳۱	 نرخ بهره
۳۱	 ۱- چگونگی اثرگذاری نرخ بهره بر بازار
۳۳	 منحنی بازده
۳۳	 ۱- منحنی بازده عادی
۳۳	 ۲- منحنی مسطح
۳۴	 ۳- منحنی بازده معکوس
۳۴	 ۴- منحنی خمیده
۳۴	 ۵- چگونگی اثرگذاری منحنی بازده بر بازار
۳۵	 شاخص بهای تولیدکننده (PPI)
۳۶	 ۱- چگونگی اثرگذاری شاخص بهای تولیدکننده PPI بر بازار
۳۷	 مؤسسه مدیریت عرضه
۳۷	 ۱- چگونگی اثرگذاری مؤسسه مدیریت عرضه بر بازارها
۳۹	 خرده‌فروشی
۳۹	 ۱- چگونگی اثرگذاری خرده‌فروشی بر بازار
۴۱	 شاخص تولیدات صنعتی

- ۴۱- چگونگی انرگذاری شاخص تولیدات صنعتی بر بازار ۴۱
- تراز تجاری ۴۳
- ۴۳- چگونگی انرگذاری تراز تجاری بر بازار ۴۳
- حساب جاری ۴۵
- ۴۵- چگونگی انرگذاری حساب تجاری بر بازار ۴۵
- فصل دوم: شاخص‌های اقتصادی برپایه کشورها ۴۷
- شاخص‌های اقتصادی ایالت متحده آمریکا ۴۹
- ۴۹- نرخ تخفیف ۴۹
- ۵۰- نرخ هدف وجوه فدرال ۵۰
- ۵۱- نرخ اصلی ۵۱
- ۵۱- اسپرد (TED) ۵۱
- ۵۲- شاخص قیمت مسکن (HPI) ۵۲
- ۵۳- مخارج مصرف شخصی (PCE) ۵۳
- ۵۳- متوسط دستمزدهای ساعتی ۵۳
- ۵۴- بازده اوراق قرضه ۵۴
- ۵۴- حقوق غیر کشاورزی ۵۴
- ۵۵- نرخ اشتغال ۵۵
- ۵۶- نرخ بیکاری ۵۶
- ۵۶- گزارش شروع مسکن‌سازی ۵۶
- ۵۷- شاخص تولیدات صنعتی (IPI) ۵۷
- ۵۸- شاخص خرید مدیران (PMI) ۵۸
- ۵۸- شاخص بهای تولیدکننده (PPI) ۵۸
- ۵۹- تراز تجاری ۵۹
- ۵۹- سیستم سرمایه بین‌المللی خزانه‌داری ۵۹
- ۶۰- ظرفیت پالایشگاه ۶۰
- ۶۰- اوراق قرضه AAA شرکتی مودی ۶۰
- ۶۱- اوراق قرضه BAA شرکتی مودی ۶۱
- شاخص‌های اقتصادی اتحادیه اروپا ۶۳
- ۶۳- حداقل نرخ پیشنهاد برای خرید ۶۳
- ۶۴- متوسط شاخص شبانه یورو ۶۴
- ۶۴- نرخ پیشنهادی مبادله ارز در بازار بین بانکی اتحادیه اروپا ۶۴
- ۶۵- حداکثر نرخ وام ۶۵
- ۶۶- نرخ سپرده ۶۶
- ۶۶- منحنی بازده ۶۶

۶۶	۷- نرخ بیکاری
۶۷	۸- تغییرات استخدام
۶۷	۹- شاخص هزینه کار
۶۸	۱۰- خرده‌فروشی‌ها
۶۸	۱۱- تولید صنعتی
۶۹	۱۲- شاخص بهای مصرف‌کننده
۶۹	۱۳- شاخص بهای تولیدکننده
۷۱	شاخص‌های اقتصادی انگلستان
۷۱	۱- متوسط شاخص شبانه پوند
۷۲	۲- نرخ رسمی بانکی
۷۲	۳- نرخ پیشنهادی بین بانکی لندن
۷۴	۴- شاخص تغییر شمارش مدعی
۷۴	۵- نرخ بیکاری
۷۵	۶- شاخص میزان متوسط درآمد ساعتی
۷۵	۷- شاخص تولید
۷۶	۸- خرده‌فروشی‌ها
۷۶	۹- شاخص قیمت خرده‌فروشی
۷۶	۱۰- شاخص بهای مصرف‌کننده
۷۹	شاخص‌های اقتصادی ژاپن
۷۹	۱- نرخ بهره شبانه بین بانکی بدون وثیقه
۸۰	۲- نرخ رسمی پایه
۸۰	۳- اوراق بهادار با درآمد (سود) ثابت
۸۱	۴- منحنی بازده نرخ‌های repo توکیو
۸۲	۵- تولید صنعتی
۸۲	۶- نرخ بهره پایه (بانک)
۸۲	۷- شاخص تولید بخشی خدمات ژاپن
۸۲	۸- شاخص بهای کالاهای شرکتی داخلی
۸۳	۹- شاخص بهای مصرف‌کننده (CPI)
۸۵	شاخص‌های اقتصادی کانادا
۸۵	۱- نرخ هدف شبانه
۸۶	۲- نرخ اصلی
۸۶	۳- متوسط نرخ شبانه REPO در کانادا
۸۷	۴- نرخ تأمین مالی بازار پول شبانه
۸۷	۵- منحنی درآمد ثابت
۸۸	۶- بررسی نیروی کار

۸۹	۷- نرخ بیکاری
۸۹	۸- شروع مسکن‌سازی
۸۹	۹- شاخص خرید مدیران
۹۰	۱۰- شاخص بهای تولیدکننده
۹۳	شاخص‌های اقتصادی استرالیا
۹۳	۱- نرخ بهره رسمی
۹۴	۲- نرخ سود متغیر شبانه
۹۵	۳- خرده‌فروشی
۹۶	۴- شاخص بهای مرد
۹۷	شاخص‌های اقتصادی نیوزیلند
۹۷	۱- نرخ بهره رسمی
۹۸	۲- نرخ رسمی بین بانکی
۹۸	۳- اوراق قرضه با درآمد ثابت
۹۹	۴- شاخص بهای کالا

۱۰۱	فصل سوم: بانک‌های مرکزی
۱۰۳	درآمدی بر ماهیت بانک مرکزی
۱۰۳	۱- سیاست پولی و نقش بانک مرکزی
۱۰۴	۲- استقلال بانک مرکزی
۱۰۵	۳- چگونگی اجرای سیاست پولی در بانک مرکزی
۱۰۵	۳-۱) نرخ بهره کوتاه مدت
۱۰۶	۳-۲) عرضه و تقاضای ارز
۱۰۷	بانک مرکزی ایالات متحده
۱۰۷	۱- تاریخچه فدرال رزرو
۱۰۸	۲- اختیارات و مسؤولیت‌های فدرال رزرو
۱۰۹	۳- بودجه فدرال رزرو
۱۱۰	۴- انتصاب رئیس و نایبرئیس
۱۱۱	۵- مجالس شورای هیأت فرمانداران
۱۱۲	۶- سیاست پولی فدرال رزرو
۱۱۴	۶-۱) عملیات بازار آزاد فدرال رزرو
۱۱۴	۶-۲) برنامه بنجره تخفیف
۱۱۵	۷- شرایط سپرده‌گذاری در فدرال رزرو
۱۱۶	۸- تقاضا برای ترازهای بودجه فدرال
۱۱۶	۸-۱) ترازهای فدرال رزرو مورد نیاز
۱۱۶	۸-۲) تراز نقل و انتقالات قراردادی

۱۱۷	۳-۸ تراز مازاد فدرال رزرو
۱۱۷	۹- بانک‌های فدرال رزرو منطقه‌ای
۱۱۸	۱-۹ کمیته مشورتی برای بانک‌های فدرال رزرو منطقه‌ای
۱۱۸	۲-۹ هیأت‌مدیره بانک فدرال رزرو منطقه‌ای
۱۱۸	۳-۹ وظایف بانک رزرو منطقه‌ای
۱۱۸	۴-۹ کتاب بزرگ
۱۲۱	بانک مرکزی انگلستان
۱۲۱	۱- تاریخچه و اختیارات بانک انگلستان
۱۲۱	۲- توسعه نظام ارز
۱۲۲	۳- تصویب‌نامه مشور بانکی در سال ۱۸۴۴
۱۲۳	۴- حذف استاندارد طلا
۱۲۴	۵- تصویب‌نامه بانک انگلیس در سال ۱۹۹۸
۱۲۵	۶- حسابرسی بانک انگلیس
۱۲۵	۷- کمیته‌های اجرایی بانک انگلیس
۱۲۵	۱-۷ دادگاه هیأت‌مدیره
۱۲۷	۲-۷ ساختار اجرایی بانک انگلیس
۱۲۷	۱-۲-۷ شاخص آماری و تحلیلی پولی
۱۲۷	۲-۲-۷ بازارها
۱۲۸	۳-۲-۷ ثبات مالی
۱۲۸	۴-۲-۷ خدمات مرکزی
۱۲۸	۸- شعبه‌های بانکی
۱۲۸	۹- کمیته سیاست‌گذاری پولی
۱۲۹	۱-۹ وزیر خزانه‌داری
۱۲۹	۲-۹ آگهی‌های عمومی و اعلامیه‌های سیاست پولی
۱۳۰	۳-۹ چگونگی اجرای سیاست پولی
۱۳۱	۴-۹ نرخ پیشنهادی بین بانکی لندن (LIBOR)
۱۳۱	۵-۹ اهداف سیاست‌گذاری مالی بانک انگلیس
۱۳۱	۶-۹ نقش مقامات خدمات مالی
۱۳۳	بانک مرکزی اروپا
۱۳۳	۱- سابقه اتحادیه اروپا
۱۳۴	۱-۱ شورای اروپا - ۱۹۴۹
۱۳۴	۲-۱ عهدنامه پاریس - ۱۹۵۱
۱۳۵	۳-۱ پیمان ماستریخت - ۱۹۹۲
۱۳۶	۴-۱ عهدنامه رم - ۱۹۵۷
۱۳۷	۲- توسعه اتحادیه اروپا

- ۳- اتحادیه پولی و اقتصادی ۱۳۸
- ۴- تابعیت معمولی اتحادیه اروپا ۱۳۹
- ۵- حکم بانک مرکزی اروپا ۱۴۱
- ۶- بانک مرکزی اروپا و نظام بانکهای مرکزی اروپا (ESCB) ۱۴۲
- ۶-۱ شورای اصلی ECB ۱۴۲
- ۶-۲ هیأت اجرایی ECB ۱۴۳
- ۶-۳ شورای عمومی ECB ۱۴۳
- ۶-۴ مسئولیت‌های ECB ۱۴۴
- ۷- سیاست پولی بانک مرکزی اروپا ۱۴۵
- ۷-۱ اهداف سیاسی بانک مرکزی اروپا ۱۴۶
- ۷-۲ استقلال سیاست پولی ECB ۱۴۶
- ۷-۳ حوزه پرداخت‌ها تنها با ارز یورو (SEPA) ۱۴۷
- ۷-۴ چگونگی اجرای سیاست پولی ECB ۱۴۷
- ۷-۴-۱ عملیات بازار آزاد ۱۴۷
- ۷-۴-۲ هزینه معاملات معکوس ۱۴۹
- ۷-۴-۳ تسهیلات مستقیم ۱۴۹
- بانک مرکزی ژاپن** ۱۵۱
- ۱- تاریخچه بانک ژاپن ۱۵۱
- ۲- تمهیدات و اختیارات ۱۵۱
- ۳- فعالیت‌های بانک ژاپن ۱۵۲
- ۳-۱ صدور اسکناس و سکه ۱۵۲
- ۳-۲ خریدوفروش ابزار سیاست پولی برای انجام سیاست‌های پولی ۱۵۲
- ۳-۳ ارائه خدمات تسویه حساب و اطمینان از ثبات سیستم مالی ۱۵۲
- ۳-۴ عملیات خزانه‌داری و اوراق بهادار دولتی ۱۵۳
- ۳-۵ گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل اقتصادی و تحقیقات ۱۵۳
- ۴- پاسخگویی و اداره امور ۱۵۴
- ۴-۱ هیأت سیاست‌گذاری ۱۵۴
- ۴-۲ مدیران اجرایی ۱۵۴
- ۴-۳ استقلال بانک مرکزی ژاپن ۱۵۵
- ۴-۴ موقعیت و سرمایه‌گذاری بانک ژاپن ۱۵۵
- ۵- سیاست‌های پولی اخیر ۱۵۵
- ۵-۱ اهمیت فزاینده عملیات بازار پول (۱۹۹۶-۱۹۴۵) ۱۵۶
- ۵-۲ چالش‌های تقلیل قیمت (۱۹۹۷-۲۰۰۶) ۱۵۶
- ۵-۳ سیاست نرخ بهره صفر (۱۹۹۹ تا ۲۰۰۰) ۱۵۷
- ۵-۴ سیاست کاهش کمی (۲۰۰۰-۲۰۰۶) ۱۵۸
- ۵-۵ ادامه چالش (۲۰۰۶) ۱۵۸

۱۵۹	۶- سیستم مالی ژاپن
۱۵۹	۱-۶ سیستم پارلمانی
۱۵۹	۲-۶ اقتصاد
۱۶۰	۳-۶ روندهای اخیر اقتصادی در بانک ژاپن
۱۶۱	بانک مرکزی کانادا
۱۶۱	۱- تاریخچه بانک کانادا
۱۶۲	۱-۱ تأسیس بانک مرکزی کانادا
۱۶۲	۲-۱ حکم بانک مرکزی کانادا
۱۶۳	۲- مسئولیت‌های و نظارت‌های بانک مرکزی کانادا
۱۶۳	۱-۲ سرپرست بانک کانادا
۱۶۴	۲-۲ شورای نظارت
۱۶۴	۳-۲ کمیته اجرایی مدیریت
۱۶۴	۳- سیاست‌های پولی بانک کانادا
۱۶۴	۱-۳ نرخ ارز شناور کانادا
۱۶۷	۴- اهداف کنترل تورم کانادا
۱۶۹	۵- شورای سیاست‌های بلندمدت پولی
۱۷۰	۱-۵ ستاد طرح اقتصادی
۱۷۰	۲-۵ توسعه بین‌المللی
۱۷۰	۳-۵ جنبه‌های کوتاه‌مدت اقتصاد کانادا
۱۷۰	۶- الگوی اقتصادی
۱۷۱	۱-۶ رؤوس گزارش طرح اقتصادی
۱۷۲	۲-۶ رؤوس نهایی و توصیه‌ها
۱۷۲	۷- شورای مشورتی حاکم
۱۷۲	۸- ارتباطات پیگیری‌کننده
۱۷۳	۹- خط مشی‌های شرایط سکوت
۱۷۳	۱۰- سیستم پولی کانادا
۱۷۳	۱-۱۰ وام‌دهنده در مقام راه حل نهایی
۱۷۳	۲-۱۰ مدیریت پول و منابع پولی
۱۷۳	۳-۱۰ مدیریت بانکی و خزانه دولتی
۱۷۵	۴-۱۰ مدیریت بانکی و خزانه‌داری دولتی
۱۷۵	۵-۱۰ مدیریت بدهی‌ها
۱۷۵	۶-۱۰ بدهی چرخه بازار
۱۷۷	بانک مرکزی سوئیس
۱۷۷	۱- ریشه‌های بانک مرکزی سوئیس
۱۷۷	۱-۱ مالکیت بانک مرکزی سوئیس

۱۷۸	۲-۱) استقلال بانک مرکزی سوئیس
۱۷۸	۳-۱) پاسخگویی بانک مرکزی سوئیس
۱۷۸	۲- مأموریت بانک مرکزی
۱۷۹	۳- ثبات نظام بانکی
۱۷۹	۴- نمایی از سیستم پارلمانی سوئیس
۱۸۱	۵- ساختار نظارتی در بانک مرکزی سوئیس
۱۸۱	۵-۱) شورای بانک
۱۸۱	۵-۲) هیأت‌مدیره
۱۸۱	۵-۳) سایر بخش‌های عملیاتی
۱۸۱	۶- نحوه پیاده‌سازی سیاست‌های پولی بانک سوئیس
۱۸۲	۶-۱) هدف و سنجش ثبات قیمت
۱۸۲	۶-۲) پیش‌بینی تورم
۱۸۲	۶-۳) تنظیم نرخ بهره
۱۸۳	۶-۴) استفاده از ذخایر بانکی برای کنترل سطح نقدینگی
۱۸۵	بانک حل دعاوی بین‌المللی
۱۸۵	۱- ثبات اقتصادی
۱۸۶	۱-۱) جلسات عمومی
۱۸۶	۱-۲) گروه ۱۰
۱۸۷	۲- گروه‌های کاری و جلسات متخصصین
۱۸۷	۱-۲) کمیته نظام مالی جهانی
۱۸۷	۲-۲) کمیته نظام حل و فصل و پرداخت
۱۸۷	۲-۳) انستیتو ثبات مالی
۱۸۷	۳- خدمات بانکی برای بانک‌های مرکزی
۱۸۷	۱-۳) کمک مالی اضطراری
۱۸۸	۲-۳) تحلیلهای آماری
۱۸۸	۳-۳) مشکلات نظارتی و تطابقی
۱۹۱	واژه‌نامه
۲۱۳	منابع و مأخذ

مقدمه

از آنجا که توسعه ملی و رشد اقتصادی با پویایی و کارایی نظام و بازارهای مالی ارتباط کامل دارد، بازارهای اقتصادی از قبیل بازار کار، بازار تجارت و بازار کالا و خدمات بدون بازار مالی توسعه یافته، رشد کافی نخواهند داشت؛ از این رو، برای دستیابی به رشد اقتصادی بالا و پایدار که همواره مورد نظر برنامه‌های اقتصادی کشورها بوده است، شناخت بازارهای مالی و فرایند عملکردشان رکن اساسی در شناخت درست و نحوه صحیح خرید و فروش است؛ چراکه بازار مالی، سرمایه‌ها را برای سرمایه‌گذاری در فناوری گرد هم می‌آورد.

در اقتصاد، بازار مالی به مکانیزمی اطلاق می‌شود که امکان خرید و فروش سهام، کالا یا هر محصول قابل تبدیلی را برای مشارکت‌کنندگان با هزینه‌ای پایین فراهم می‌آورد. بازارهای مالی در چند سده اخیر رشد قابل توجهی داشته و به طور مستمر در حال تکامل و افزایش نقدینگی در جهان هستند. وظیفه این بازارها گردآوری خریداران و فروشندگان علاقه‌مند به مشارکت در بازار است. در واقع همه بازارهای مالی در پی گردآوری سرمایه و برقراری ارتباط بین جویندگان سرمایه (قرض‌گیرندگان) و دارندگان سرمایه (قرض‌دهندگان) هستند.

در بازارهای مالی، نهادهایی همچون بانک مرکزی، بانک‌های تجاری، بانک‌های تخصصی، بانک‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های بیمه، صندوق‌های تعاونی، اتاق‌های کارگزاری، بورس اوراق بهادار، صندوق‌های امانی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری با بنیان سرمایه‌ای باز و صندوق‌های سرمایه‌گذاری پرخطر وجود دارند. این مجموعه جریان پول انواع سپرده‌ها، انواع اوراق بهادار و ابزارهای بازار پول و سرمایه را به شکل مورد نظر خود تغییر می‌دهد و تسهیلات مورد نیاز را با کمک معیارهای

کنترلی در اختیار گروه‌های مختلف کارگزاران بازار در بخش واقعی اقتصاد قرار می‌دهد. به لحاظ نظری، اندیشمندان و متخصصان حوزه مالی در مورد ارتباط بین بازارهای مالی و توسعه، بحث‌های متقنی را ارائه داده و نقش انکارناپذیر بازار مالی در توسعه ملی به کرات تأیید کرده‌اند.

به سبب همین اهمیت و ضرورت توجه به نقش بازارهای مالی در رشد و توسعه اقتصادی کشورها، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی و بازارهای مالی کشورهای توسعه‌یافته جهان می‌تواند راهکار مناسبی برای شناخت ویژگی‌های این بازارها و آگاهی از راه‌های توسعه اقتصادی باشد. در راستای این هدف در کتاب حاضر به ترجمه و تدوین مقالات مفید و کاربردی از میان مقالات کارگزاران و بانک‌های معتبر دست زده‌ایم. ترجمه این مقالات که بر اساس آخرین اطلاعات درباره شاخص‌های اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته جهان نگارش یافته‌اند، می‌تواند مسیر متقن و راهگشایی برای علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی، تحلیل‌گران اقتصادی و کارگزاران این عرصه فراهم آورد.

مطالب این کتاب شامل سه فصل است؛ در فصل اول با عنوان «شاخص‌های اقتصادی»، مطالب مفیدی درباره معرفی و نحوه تأثیرگذاری شاخص‌هایی همچون شاخص تولید خالص داخلی، بهای مصرف‌کننده، نرخ بهره و غیره ارائه شده است؛ در فصل دوم، با عنوان «شاخص‌های اقتصادی بر پایه کشورها»، شاخص‌های اقتصادی مربوط به کشورهای توسعه‌یافته‌ای مانند ایالات متحده آمریکا، انگلستان، ژاپن، استرالیا و غیره بیان شده است؛ و در فصل سوم، «بانک‌های مرکزی»، توضیحات مفصلي درباره تاریخچه، اعضا، مسؤولیت‌ها و ساختار کارکرد بانک‌هایی نظیر بانک فدرال رزرو ایالات متحده آمریکا، بانک انگلستان، بانک مرکزی اروپا، بانک ژاپن و غیره آمده است که می‌تواند تجربه‌های مفیدی درباره بازارهای مالی در اختیار کارگزاران و تحلیل‌گران قرار دهد.

همچنین در پایان، واژه‌نامه بسیار جامعی ضمیمه شده است که در آن مفهوم تمامی واژگان کلیدی و مهم در بازار بورس و سرمایه قرار دارد. این بخش که شامل ۲۷۲ کلمه و اصطلاح، به توضیحی کوتاه در مورد هر یک از این واژه‌ها پرداخته شده است.

لازم به ذکر است همه مقالات این کتاب بر روی پایگاه اینترنتی

www.FxPedia.ir در دسترس خوانندگان این اثر قرار دارد. استفاده از مقالات با ذکر منبع (کتاب یا پایگاه اینترنتی) مجاز است. پیشاپیش از همکاری شما در رعایت حق ترجمه و تدوین کتاب سپاسگزاریم. در پایان بر خود فرض می‌دانیم از همکار گرامی جناب آقای هانی حاتمی که در کار ترجمه این اثر به نحوی از انحاء یارینگر مانده‌اند سپاسگزاری کنیم.

و سرانجام، سپاس ایزد دادار راست
زهره اسدیان